

Verbindingen

Jaarbericht SGVVS 2019

Deel I

Inleiding door de bestuurder

Beste lezer,

Voor u ligt 'Verbindingen', het jaarbericht 2019 van SGVVS, de scholengemeenschap voor vrijeschoolonderwijs. Het is de eerste keer dat wij dit document uitbrengen, naast het formele jaarverslag (te vinden via de website SGVVS.nl). In 'Verbindingen' beschrijven onze vier scholen* hun voortgang met het strategisch plan van de stichting. Samen blikken wij zo terug op een jaar met allerhande activiteiten en initiatieven waarmee onze scholen invulling gaven aan de gemeenschappelijke ambitie in eigentijds vrijeschoolonderwijs. Ons uitgangspunt daarbij is de missie van SGVVS:

De inspiratie van ons vrijeschoolonderwijs vindt zijn oorsprong in inzichten van de grondlegger van de antroposofie, Rudolf Steiner, die we in de dagelijks ontmoeting met onze leerlingen, met de samenleving en met andere inspiratiebronnen voortdurend willen ontwikkelen. Tegelijk kent onze pedagogie een onvervreembare kern: de gedachte dat iedere mens zijn eigen unieke levensweg gaat en dat hij zich daarbij laat leiden door, vaak onbewuste, idealen. Ons onderwijs wil de opgroeiende mens helpen om deze idealen te verhelderen en te ontwikkelen. Alleen wanneer ons onderwijs volop aandacht besteedt aan de onderlinge samenhang tussen materiële, sociale en ideële motieven zal de jonge mens met enthousiasme leren. Dan kan de jonge mens vanuit zijn gewekte idealen de toekomstige samenleving mede vormgeven.

In dit document volgen wij de vijf strategische doelen van de stichting:

- Medewerkers, leerlingen en ouders werken vanuit hun eigen verantwoordelijkheid samen aan de ontwikkeling van het onderwijs.
- We creëren mogelijkheden waardoor leraren zich eigenaar voelen van hun onderwijs.

- Vanuit de vrijeschoolpedagogie wegen we maatschappelijke ontwikkelingen en maken duidelijk welke keuzes we in ons onderwijsaanbod maken en waarom we dat doen.
- Wij werken samen met partners in de samenleving, mengen ons in het onderwijsdebat en strijden voor de ruimte voor ons vrijeschoolonderwijs.
- Wij ontwikkelen een gemeenschappelijke visie op digitale geletterdheid en het gebruik van ICT.

Wij prijzen ons gelukkig dat wij ons werk ook in 2019 mochten doen in een stabiele context. De stichting staat er bedrijfskundig goed voor en het vrijeschoolonderwijs wordt in het Nederlandse onderwijsbestel gezien en gewaardeerd.

2019 was een goed jaar. Wij danken onze deskundige en bevoegen medewerkers voor hun inzet en betrokkenheid. Wij danken leerlingen en ouders voor hun vertrouwen en inbreng. Wij danken al onze partners in het onderwijs en de antroposofische gemeenschappen voor hun collegialiteit en ondersteuning. Graag gaan we samen verder in het vormgeven van geïnspireerd vrijeschoolonderwijs.

Er is genoeg te doen, we blijven in beweging en ontwikkeling! We sluiten dit voorwoord af met een motto van Rudolf Steiner dat op treffende wijze aangeeft dat een school niet statisch is, maar een plaats moet zijn voor organisch en levendig samenspel: "het kan dus nooit de bedoeling zijn een school te construeren op basis van een of ander slim idee dat bij iemand in zijn hoofd opkomt, want dat zou inderdaad een constructie worden, geen organisatie."**

Allert de Geus
bestuurder

*SGVVS is een werkverband van het Novalis College in Eindhoven, de Stichtse Vrijeschool in Zeist, de Tobiasschool in Zeist en het Karel de Grote College in Nijmegen
** citaat van Rudolf Steiner, opgenomen in Opvoeding en onderwijs, Spirituele grondslagen, 2004, p. 122.

Deel II

Vrijescholen volop in ontwikkeling

‘Het is heel leuk om te merken dat we als school ook steeds sterker in onze autonomie komen te staan. De signalen uit de regio laten zien dat je als school toch echt gezien en serieus genomen wordt en er bij ons een fantastische club mensen werkt die goed werk doet en weloverwogen keuzes maakt en dat uitstraalt. Het maakt mij iedere keer weer blij en trots op de school waarvoor ik mag werken en eindverantwoordelijk mag zijn [...] maar we doen het toch altijd met zijn allen’.

Schoolleider Maarten Blokker van de Tobiasstroom weerspiegelt met deze uitspraak precies de indruk die er achterbleef na gesprekken met de schoolleiders van de vrijescholen binnen SGVVS, waarin we samen terugblikten op het afgelopen jaar 2019. De Tobiassschool en Tobiasstroom, de Stichtse Vrije School, het Karel de Grote College en het Novalis College werken samen in de Scholengemeenschap SGVVS. Ze zijn daarbinnen autonoom en hebben een eigen schoolcultuur en wijze waarop zij het vrijeschoolonderwijs inrichten. De scholen vervullen een belangrijke rol in hun eigen regio; voor leerlingen en hun ouders én door samenwerking en kennisuitwisseling met andere scholen en (onderwijs) organisaties. Dit alles wordt gerealiseerd door een ‘fantastische club mensen’ waar de schoolleiders graag mee samenwerken.

De scholen van SGVVS zijn volop in ontwikkeling op een aantal gemeenschappelijke thema's, zoals het aanbod van vrijeschoolonderwijs, de schoolorganisatie, maatschappelijke ontwikkelingen, samenwerking met externe partners en ICT & digitale geletterdheid. Deze ontwikkelingen raken een of meerdere van de vijf doelstellingen zoals die binnen de gemeenschap van leerkrachten, ouders, leerlingen en schoolleiding zijn gekozen en in het strategisch beleidsplan 2017-2021 staan beschreven. De scholen geven allen op eigen wijze invulling aan de thema's, op basis van de eigen context en de energie, kennis en kunde van de medewerkers. Zo werken zij aan modern, zich ontwikkelend vrijeschoolonderwijs dat de idealen van de jonge mens wekt, in een uitdagende leergemeenschap van leerlingen, ouders en medewerkers met wortels in de antroposofie.

In dit jaarverslag rapporteren wij over de voortgang op de vijf strategische doelstellingen op de scholen. De rapportage is niet uitputtend of compleet, het is een impressie van ‘werk in uitvoering’.

Strategische doelstelling 1.

Medewerkers, leerlingen en ouders werken vanuit hun eigen verantwoordelijkheid samen aan de ontwikkeling van het onderwijs.

Maatwerk

De verantwoordelijkheid in onderwijsontwikkeling kwam tot uiting in het gerealiseerde maatwerk. Op verschillende scholen worden de mogelijkheden voor maatwerk onderzocht; manieren waarop leerlingen in hun onderwijsprogramma kunnen versnellen, verbreden en/ of verdiepen. Het Novalis College is toegelaten tot een *pilot* van de VO-raad 'Voortgezet leren', waarin zij samen met acht andere scholen verkennen welke mogelijkheden maatwerk biedt en waar problemen of hobbels kunnen ontstaan. Er zijn al enkele leerlingen die in een maatwerkprogramma meelopen zoals HAVO-leerlingen die een aantal vakken op VWO-niveau volgen, VWO-leerlingen die sneller Engels afronden of leerlingen die extra vakken volgen. Komend jaar zal dat worden uitgebreid.

De Stichtse Vrije School heeft de afgelopen jaren verschillende extra activiteiten aangeboden voor leerlingen die het leuk vinden om extra uitgedaagd te worden. Op het gebied van de natuurwetenschappen doen leerlingen bijvoorbeeld mee aan laboratoriumproeven binnen het *U-talent* programma van de Universiteit Utrecht en Hogeschool Utrecht. Ook kunnen leerlingen uit de 10e klas al jarenlang meedoen aan het

Model European Parliament en is er een internationaal uitwisselingsprogramma met maatschappelijke thema's waar gezamenlijk aan gewerkt wordt. Bij het aanbieden van andere extra uitdagingen kwamen ze bij de Stichtse Vrije School ook tot het opmerkelijke inzicht dat veel leerlingen liever niet los van de klassengroepen willen werken. Ze willen graag wat extra doen, maar ook de les niet missen en juist samen en in interactie met de andere leerlingen werken. Daarin maakt het niet uit of die andere leerlingen ook extra (cognitieve) mogelijkheden hebben. Volgens schoolleider Gijs van Lennep zou binnen de school het liefst 'inclusief werken' en projecten doen waarbij alle leerlingen met hun specifieke mogelijkheden aan bod komen.

Leerling aan zet

Op het Karel de Grote College is er veel aandacht voor een inrichting van het onderwijs vanuit het ontwikkelperspectief van de leerling. Naast het terugbrengen van het aantal toetsweken is er gewerkt aan een leerlinggericht rooster, een nieuw huiswerkbeleid en een andere jaarplanning. Om een leerlinggericht rooster te realiseren heeft schoolleider Ardan Aldershof na zijn aantreden in mei 2019 het hele paradigma omgegooid: waar het rooster eerst vanuit docentenperspectief werd opgebouwd, zal het rooster voor schooljaar 2020-2021 worden ingericht vanuit het perspectief van leerlingen. Naar verwachting zal het rooster leiden tot werkdrukvermindering voor leerlingen. Het wordt ingericht op basis van het ontwikkelperspectief van hoofd, hart en handen. Deze perspectieven moeten op één dag en binnen een week goed verdeeld worden.

Verder zijn er ontwerpeisen die tot een gebalanceerd aanbod leiden: als een vak twee keer in één week wordt gegeven, dan moet er minimaal een dag tussen zitten en er mag maximaal één tussen uur op een dag en twee tussenuren in week zijn in een rooster. Daarnaast is er afgesproken dat er geen huiswerk voor het hoofdonderwijs gegeven mag worden. Tot slot gaat de school werken met een overzichtelijke jaarplanning met een goede spreiding van opdrachten en huiswerkbelasting. Zo kunnen docenten van elkaar zien hoe de spreiding is en leerlingen kunnen op basis hiervan hun docenten aanspreken wanneer de huiswerkdruk onvoldoende gespreid is.

Samen gezond

Het Novalis College heeft in 2019 de Gouden schaal ontvangen voor de gezonde kantine. In dit kader is ook gekeken naar andere aspecten van een gezonde school door middel van een onderzoek naar werkdruk/ stress onder leerlingen, samen met twee andere scholen in Eindhoven. Dat heeft geleid tot een programma met 4-daagse hoofdonderwijs, een breed palet aan keuzewerktijd, een stille mediatheek voor de tussenuren, een compacter rooster, het invoeren van keuzewerktijd en het inrichten van een derde leslokaal met computers op het Novalis College.

Betrokkenheid van leerlingen en ouders

De scholen hebben ouders en leerlingen, in de medezeggenschapsorganen en andere overleggen, actief geïnformeerd over ontwikkelingen, hen om advies gevraagd en betrokken in besluitvorming. Op de Tobiaasschool hebben de klassenouders zich verenigd en ideeën naar voren gebracht om de ouderbetrokkenheid binnen de school te vergroten.

Ook heeft schoolleider Lidewij Beemer tijdens ouderavonden ouders in groepen door middel van coöperatieve werkvormen mee laten denken over allerlei thema's. Op de Tobiasstroom zijn er in iedere klas ouders die samen een aantal keren per jaar samenkomen met de schoolleider en met elkaar spreken over wat er in de klassen speelt en hoe de school zich ontwikkelt. Ouders tonen hun betrokkenheid en vinden het leuk om te horen hoe het in de andere klassen gaat. Het gaat steeds beter werken, maar een verdere versterking en structurele inbedding is nog wel een zoektocht. Ook met de leerlingen is een groepje gevormd dat meepraat over thema's die hen aangaan binnen de school.

Strategische doelstelling 2.

We creëren mogelijkheden waardoor leraren zich eigenaar voelen van hun onderwijs.

Eigenaarschap, sturing en leiderschap

De Stichtse Vrije School houdt de inrichting van de organisatie tegen het licht. De school heeft het pedagogische eigenaarschap van de leraar hoog in het vaandel en zoekt naar een organisatievorm die voorziet in de behoefte aan meer gezamenlijkheid en gemeenschap, meer studie op het gebied van menskunde, meer werken op kleinere schaal, een goede vergaderstructuur en een duidelijke rol van teamleiders. Ook is er op kleine schaal geëxperimenteerd met het gebruik van tablets door leerkrachten om daarmee efficiënter te kunnen werken en bij te dragen aan vermindering van de werkdruk. Daarnaast wordt er gezocht naar manieren om (fysieke en mentale) ruimte te creëren om werkdruk te verminderen op de diverse manieren waarop medewerkers dat kunnen ervaren. Er is in kaart gebracht welke medewerkers de komende jaren met pensioen zullen gaan *'om niet verrast te worden door dingen die je kunt voorspellen'*; aldus schoolleider Gijs van Lennep. Ook is de procedure van werving en selectie in kaart gebracht en aangescherpt. Er is duidelijker vastgelegd wie waarvoor verantwoordelijk is, hoe bepaalde processen gaan en wanneer die plaatsvinden. Tot slot is men eerder begonnen met het uitwerken van de formatie, zodat men tijdig de juiste mensen kan aantrekken.

Transparantie

Ook op het Karel de Grote College heeft schoolleider Ardan Aldershof de schoolorganisatie verder geordend en een *'enorme stap'* gemaakt in het systeem en in het gedrag. Er is nu een organisatiestructuur met heldere communicatielijnen voor zowel leerlingen als medewerkers. Leerlingen praten in eerste instantie met hun docent en als ze er niet uitkomen gaan ze naar hun mentor. Als dat niet werkt, dan gaan ze naar de teamleider en anders naar de schoolleider. Voor medewerkers geldt ongeveer hetzelfde: zij zoeken eerst contact met hun teamleider en vervolgens pas met de schoolleider. In de nieuwe organisatiestructuur is er een heldere plek voor het pedagogisch team, de teamleiders en het management team.

Balans en rust

Op het Novalis College heeft het rectoraat in 2019 gedurende een half jaar versterking gehad in de persoon van Rony Grooten. Hij had als opdracht te werken aan meer balans en rust op de school. Met deze doelstelling gaf hij een verhelderende impuls aan eigenaarschap. Hij heeft de teamleiders begeleid in hun ontwikkeling en positionering als teamleider en trok samen met schoolleider Marijke Vermeer op in de uitwerking van verschillende projecten. Op basis van onderzoek en gesprekken bracht hij advies uit over bijvoorbeeld een takenboekje, de personeelskamer en een informatief document voor nieuwe medewerkers.

Pedagogische eenheid Tobiasschool

Schoolleiders Lidewij Beemer van de Tobiasschool (SBO) en Maarten Blokker van de Tobiasstroom (VO) zijn in 2019 gestart met de ontwikkeling van het PO en VO als een pedagogische eenheid waarbinnen de leraren zich eigenaar weten van hun opdracht. Met begeleiding van Clarien Veltkamp (adviseur bij CPS en ooit een van de oprichters van de Tobiasschool) heeft de school een proces van 1,5 jaar ingezet, het streven is dat het proces bij de opening van het gerenoveerde gebouw is afgerond. In 2019 is er met de bestuurder over gesproken, zijn ideeën naast elkaar gelegd, is er nagedacht over het vormen van een eenheid met de teams van medewerkers en hoe de kwaliteit gewaarborgd kan worden. Ook zullen leerkrachten, leerlingen en ouders actief betrokken worden in dit proces.

*Maarten Blokker schoolleider van de Tobiasstroom:
'De eenheid zoeken in de Tobiasschool, de onder- en bovenbouw, dat we daarmee aan de slag zijn gegaan, dat was een gekoesterde wens van mij. Toen ik ooit begon bij Tobiasschool, was het één school met een onder- en bovenbouw met één gezamenlijke pedagogische vergadering en één directie die samen op een kamer zat [...] Het was één grote groep, een club. Fantastisch!'*

Strategische doelstelling 3.

Vanuit de vrijeschoolpedagogie wegen we maatschappelijke ontwikkelingen en maken duidelijk welke keuzes we in ons onderwijsaanbod maken en waarom we dat doen.

Creatieve technologie

Het Novalis College, gelegen midden in de *brainport* Eindhoven, wil de uitgangspunten van het ontwikkelingsgericht en persoonsvormende vrijeschoolonderwijs koppelen aan de technologische innovaties in de kennisregio. De school neemt deel aan het landelijke onderwijsproject 'Sterk voor Techniek', gericht op vmbo-t. In dit project verbindt de school in het lesprogramma aspecten van kunstzinnige ambachtelijke vormen met creatieve technologie. Het project krijgt vorm door een atelier, het Nova-lab, waar leerlingen aan de slag kunnen met creatieve technologie, onder leiding van een begeleider. Leerlingen werken bijvoorbeeld aan 3D tekenen en technologische oplossingen voor problemen, die ook esthetisch verantwoord zijn. Ook zijn er verbindingen gemaakt met andere vakken zoals natuurkunde of mediapedagogiek.

Marijke Vermeer, schoolleider van het Novalis College:

'We werken hard aan de ontwikkeling van het vak Creatieve Technologie; het gaat misschien niet altijd snel, maar het feit dat we voor sterk techniekonderwijs toch een kwart miljoen subsidie krijgen voor vier jaar bevestigde wel dat het een goede keuze is die we maken.'

Ik ben daar heel tevreden over en het is een grote stap voor onze school op dit moment waar ik heel trots op ben.'

De bedoeling is om op termijn creatieve technologie ook in andere vakken in te zetten. Onder begeleiding van een externe partij zoekt de school samenwerking met andere scholen en bedrijven, zodat de leerlingen een kijkje kunnen nemen bij die bedrijven en medewerkers uit die bedrijven als gastdocent les kunnen komen geven. Op die manier worden er mensen in de eigen regio opgeleid en ontwikkeld in plaats van dat medewerkers voor bedrijven in de regio allemaal uit het buitenland moeten komen. Hier zijn aanzienlijke subsidies voor beschikbaar. De mate waarin de leerlingen in hun profielen kiezen voor natuur, gezondheid en techniek laat zien dat er iets is aangeboord wat zowel interessant is voor leerlingen, de school als de regio. Marijke wil zich het komende jaar ook richten op het strategisch verankeren van de achtergronden van het vrijeschoolonderwijs in deze nieuwe ontwikkelingen. In een bijeenkomst van de *brainport* zei een burgemeester uit de regio dat de vrijeschool een 'moreel kompas' kan bieden in sterk techniekonderwijs.

Marijke Vermeer, schoolleider van het Novalis College:

'Daarnaast is het ook van groot belang trouw te blijven aan de ambachtelijke vakken, dus gewoon blijven smeden en een rieten mand vlechten of een zelfportret maken [...] Het gaat er volgens mij in vrijeschoolonderwijs ook heel erg om dat je leerlingen aan heel veel dingen laat proeven, waardoor ze uiteindelijk een betere keuze kunnen maken.'

Effectief, kunstzinnig en bewegend rekenonderwijs

Goed rekenonderwijs is een actueel maatschappelijk thema. Op de Tobiasschool is flink gewerkt aan het creëren van effectief rekenonderwijs (EFRO) door de implementatie van een nieuwe rekenmethode. Met name de afgelopen drie jaar is er gekeken naar het verbinden van rekenonderwijs met het kunstzinnig en bewegend onderwijs van de vrijeschool. Tijdens de invoering van de nieuwe methode is ook gewerkt aan de leerkrachtvaardigheden en het goed vormgeven van een 'perfecte rekenles' waar kunst en beweging in vervlochten zijn. Zo leren de kinderen bijvoorbeeld om automatiseringsoefeningen in beweging uit te voeren, welke tafels of wetmatigheden er in een mandala zitten of doen zij samenwerkingsoefeningen naast het individueel maken van sommen in hun werkschrift. Een intern begeleider bezoekt de rekenlessen en tijdens studiemiddagen en in vergaderingen delen leerkrachten ervaringen met het nieuwe rekenonderwijs. Van leerkrachten wordt verwacht dat zij zich vanuit eigen verantwoordelijkheid verbinden aan deze nieuwe vorm van rekenonderwijs en tijdens ouderavonden worden ook de ouders betrokken bij de ontwikkelingen.

Project Toetsen en evalueren

Er is in Nederland veel beweging en ontwikkeling als het om toetsen gaat. De Stichtse Vrije School heeft al een aantal jaren het project 'Toetsen en evalueren' dat goed loopt en in 2019 veel opbracht. Vragen die centraal staan zijn onder andere: Hoe toets je? Waarom toets je? Wat wil je bereiken met toetsing? In het project is er aandacht voor het op een meer bewuste manier samen werken aan de ontwikkeling door middel van het geven van feedback aan leerlingen. Naast de projectleider en de werkgroep wordt het project breed gedragen en zijn er steeds meer leerkrachten die ermee aan de slag gaan. Ouders en leerlingen zijn expliciet betrokken in het project. Tijdens ouderavonden zijn de visie en overwegingen uitgelegd en verklaard en zijn de ouders gevraagd mee te denken en input te geven. Ook leerlingen zijn tussendoor bevraagd en hun suggesties zijn verwerkt.

*Gijs van Lennep, schoolleider van de Stichtse Vrije School:
'Ik geloof heel erg in de olievlekwerking van dit soort dingen, dus niet van bovenaf iets verzinnen en dat "uitrollen" in de organisatie [...] je moet mensen meenemen in de ontwikkeling, zodat het gedragen wordt omdat het ook eigen werk is. En dat betekent dat je met een aantal mensen een 'proeftuintje' gaat doen van waaruit andere mensen vanuit enthousiasme ook mee gaan doen.'*

Onder andere uitwisseling en studiedagen creëren autonome motivatie bij anderen om mee te doen en dan krijgt het een vorm die past bij de school op dit moment. Het project heeft er onder andere toe geleid dat in de middenbouw, de 7e en 8e klas, en in de periodelessen van de hogere klassen de cijfers zijn afgeschaft. Leerkrachten proberen daar de leerlingen op een andere manier “te waarderen”. In plaats van cijfers krijgen leerlingen in woorden (bijvoorbeeld onvoldoende, voldoende, goed, of uitgeschreven teksten) inzicht in hun eigen ontwikkeling. Dat gaat bij voorkeur gepaard met feedback en *feed forward* in termen van ‘wat kan een leerling doen om zich ergens in te verbeteren of het nog wat beter te maken?’. In plaats van een beloningssysteem met het behalen van ‘goede’ cijfers, krijgen leerlingen zo uitgebreide ontwikkelpunten mee. Daarnaast is de school bezig om minder te toetsen; het aantal toetsen is teruggebracht en ook het aantal toetsweken willen ze terugbrengen van drie naar twee weken. Eerder hebben ze al een slag gemaakt door het “meetellend” toetsen zoveel mogelijk tot de laatste jaren te beperken.

Het project werkt inspirerend. Er komen regelmatig collega's van andere scholen en onderwijsorganisaties op bezoek die de Stichtse Vrije School als inspirerend voorbeeld zien. Ook ontvangt de school input van buiten om het project verder te ontwikkelen. De projectleider geeft cursussen op andere scholen en op die manier heeft het ook een olievlekwerking buiten de school. Het is een continu proces. De school is er nog lang niet klaar mee en zal er nog een aantal jaren mee doorgaan. Gaandeweg wordt er de komende jaren gekeken naar wat zo'n nieuw systeem van toetsen en evalueren nodig heeft in termen van de tijd en vaardigheden in het schrijven van goede inhoudelijke en doelgerichte evaluaties in relatie tot het voorbereiden en uitvoeren van de lessen.

Ook bij het Karel de Grote College zijn er in 2019 plannen ontwikkeld om vanaf schooljaar 2020-2021 minder te toetsen. Er zullen drie in plaats van vier toetsweken zijn en in het examenjaar twee in plaats van drie toetsweken. Het pedagogisch team is ook bezig met een *pilot* formatief toetsen, die het komende jaar meer aandacht zal krijgen.

Strategische doelstelling 4.

Wij werken samen met partners in de samenleving, mengen ons in het onderwijsdebat en strijden voor de ruimte voor ons vrijeschoolonderwijs.

Samenwerking

De schoolleiders en rectoren van SGVVS zijn actief betrokken in lokale, regionale en landelijke samenwerkingsverbanden. Zo is de Stichtse Vrije School actief in landelijke debatten over vrijeschoolonderwijs en gastgever voor verschillende initiatieven, zoals de voormalige “Zutphencursus” die nu in Zeist plaatsvindt. Schoolleider Lidewij Beemer is onder andere mede-voorzitter van het SBO-werkverband midden-Nederland. *‘Maar het mooie van de Tobiasschool is’, zegt zij, dat wij zowel reguliere als vrijeschoolinvloeden met elkaar verenigen.* Naast actieve deelname in het vrijeschoolleidersoverleg midden-Nederland is zij daarom ook betrokken in het directeurenoverleg van basisscholen, speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs in Zeist. Binnen deze samenwerkingsverbanden worden ervaringen gedeeld, kennisdocumenten uitgewisseld en gezamenlijke activiteiten georganiseerd, bijvoorbeeld in het kader van Waldorf 100 of de Michael conferentie in 2019. Schoolleider Marijke Vermeer van het Novalis College kijkt vol trots terug op het ‘pareltje’ in het Parktheater. In het kader van 100 jaar Waldorf kwamen leerlingen en medewerkers van de regionale vrije scholen (onderbouw en bovenbouw) samen. Het was een feest met *‘1300 zingende leerlingen en collega’s en een waaier aan workshops dwars door de leerlijn 4 tot 18 jaar’.*

Internationaal

Naast samenwerkingen op het gebied van onderwijs en met het bedrijfsleven is er op de scholen van SGVVS veel aandacht voor internationalisering. Zo gaan op het Novalis college leerlingen uit de klassen 8, 9 en 10 op uitwisseling naar Duitsland, Frankrijk en Rusland. Ook hebben drie leerlingen van het Novalis College afgelopen jaar meegedaan aan een *robot challenge* in de Verenigde Staten, waarvoor ze samen met leerlingen van twee andere scholen en studenten van de Fontys Hogeschool en de Technische Universiteit Eindhoven aan een robot hebben gebouwd.

Strategische doelstelling 5.

Wij ontwikkelen een gemeenschappelijke visie op digitale geletterdheid en het gebruik van ICT.

Beleidslijnen

Digitalisering heeft binnen de scholen van SGVVS nog niet zoveel aandacht en vaart gehad. Op de Tobiasschool is er in 2019 een intentie uitgesproken om een leerlijn 21e-eeuwse vaardigheden te gaan implementeren. Na een *quick scan* zal dit meer vorm krijgen in 2020. Op de Stichtse Vrije School zijn er in de loop van de jaren verschillende aanzetten geweest om tot een pedagogisch goed onderbouwd ICT-beleid te komen. De school heeft het beeld dat er niet heel veel moet veranderen. Er is een bepaald evenwicht ontstaan in het gebruik van ICT. Op de school leeft wel een wens om een gefundeerd beleid hierover te ontwikkelen. Een van de medewerkers is in het kader van nascholing een project gestart over digitalisering en mediabeleid in de 7e en 8e klas en vanuit dit project zal er beleid voor de andere klassen worden opgebouwd.

Apparatuur

Medewerkers op het Novalis College krijgen in 2020 een laptop in bruikleen dan wel een laptop op school die zij kunnen gebruiken voor hun werkzaamheden, wanneer de desktops worden vervangen. Momenteel zijn er al een drietal *smart boards* (digitale schoolborden) en drie 3D-printers die leerlingen zelf hebben gebouwd en dat zal de komende jaren toenemen.

Marijke Vermeer, schoolleider van het Novalis College: 'Als je in een regio zit waar de digitalisering zo prominent aanwezig is, dan moet je gewoon ook in je school voorzieningen hebben die daarop aansluiten. Het is belangrijk dat leerlingen kennis maken met de verschillende aspecten van deze digitale wereld, waaronder technische aspecten, leren werken met systemen, maar ook hoe je er gedoseerd mee om kunt gaan. Het ontwikkelen van een moreel kompas is daarbij essentieel. Daarom hebben we voor de klassen 7 t/m 9 een leerlijn mediapedagogiek ontwikkeld, waarin leerlingen één uur per week ook leren wat de mogelijke gevaren van het internet en sociale media zijn.'

Deel III

Kengetallen

Leerlingen

Leerlingenaantallen (peildatum 1 oktober)

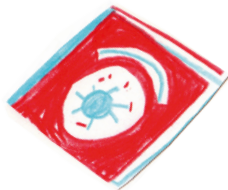
	2018-2019	2019-2020
Stichtse Vrije School (SVS)	684	700
Karel de Grote College (KGC)	795	824
Novalis College (NC)	591	568
Tobiasstroom	74	72
Tobiasschool	61	53

Tevredenheid leerlingen

Leerlingen gaven de scholen van SGVVS in het schooljaar 2018-2019 een 7,7 (gemiddelde cijfer op alle bevraagde onderdelen), de gemiddelden voor de VO-scholen zijn SVS 7,9 KGC 7,5 en NC 7,8.

Slagingspercentages 2018-2019

SVS vmbo 88%	NC vmbo 95%	KGC vmbo 91%	Tobiasstroom
SVS havo 96%	NC havo 86%	KGC havo 95%	vmbo 100%
SVS vwo 88%	NC vwo 72%	KGC vwo 93%	

Personeel

In 2019 waren er bij SGVVS 320 personen (2018 321 personen) in dienst die samen 201,95 fte vormden (2018 198,61 fte). De gemiddelde leeftijd van het personeel was in 2019 48 jaar. Het ziekteverzuim binnen SGVVS was in schooljaar 2018-2019 5,67 %.

Financiën

Het financieel resultaat 2019 is € 1.179.518 positief. Hiervan komt € 370.137 voort uit de reguliere exploitati (die begroot was op € 239.477 positief) en € 809.381 uit een eenmalig resultaat in 2019, verdeeld over o.a. onverwachte rijksbijdragen en een eenmalige hoge bekostiging vanuit de samenwerkingsverbanden. SGVVS sloot 2019 af met een eigen vermogen van € 6.234.865 (eind 2018 was dit € 5.055.347).

De financiële kengetallen over 2019 vallen allen binnen de geldende normen (tussen haakjes):

Liquiditeit	4,14 (norm: minimaal 0,75)
Solvabiliteit	68% (norm: minimaal 30%)
Rentabiliteit	0,04 (norm: minimaal 0,0)
Huisvestingsratio	0,09 (norm: maximaal 0,1)
Weerstandsvermogen	0,31 (norm: minimaal 0,05)

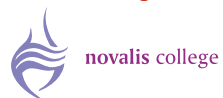
Verbindingen

Jaarbericht SGVVS 2019

Tobiasschool en Tobiasstroom, Zeist

Novalis College, Eindhoven

Stichtse Vrije School, Zeist

Karel de Grote College, Nijmegen

Illustraties: Roozeboos

www.roozeboos.com

Grafisch ontwerp: Teuntje Fleur

www.teuntjefleur.com

